

УДК 021.7:659-028.26/.27

А.А. Тищенко

Харківська державна наукова бібліотека
ім. В.Г. Короленка

ФОРМУВАННЯ ПОЗИТИВНОГО ІМІДЖУ БІБЛІОТЕК ЗАСОБАМИ ПОДКАСТИНГУ (ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ ДОСЛІДЖЕННЯ)

У статті наводяться результати дослідження стану використання подкастів у публічних бібліотеках Харкова та Харківської області, а також бібліотеках ВНЗ.

В статті приводяться результати дослідження використання подкастів в публічних бібліотеках Харкова та Харківської області, а також бібліотеках ВУЗОВ.

The article presents the results of research on the use of podcasts in the public libraries of Kharkiv and Kharkiv region, as well as in University libraries.

Ключові слова: публічні бібліотеки, бібліотеки ВНЗ, подкастинг, подкасти, дослідження.

Ключевые слова: публичные библиотеки, библиотеки ВУЗОВ, подкастинг, подкасты, исследования.

Key words: public libraries, College libraries, podcasting, podcasts, research.

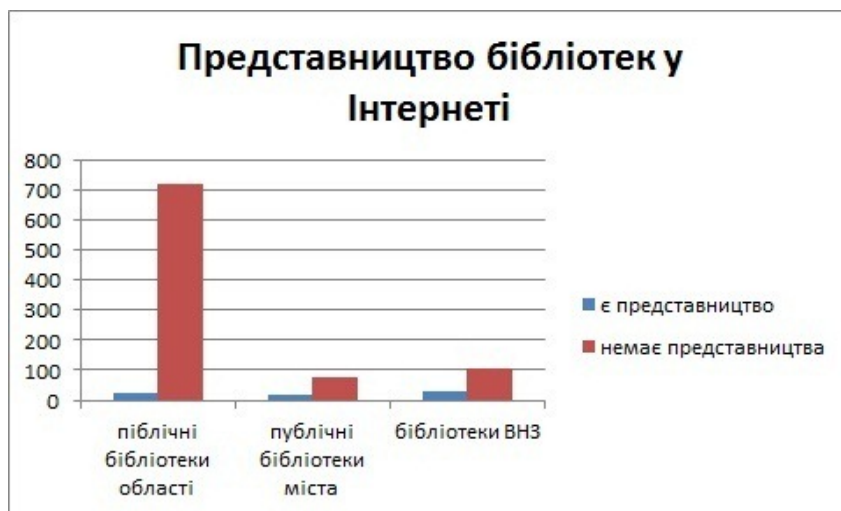
Реалії сьогодення вимагають від фірм, організацій постійної роботи над власним іміджем. Не є виключенням і бібліотеки. Засобів для формування у громади позитивного іміджу бібліотек існує багато. Одним з дієвих є використання медіа, насамперед подкастів, відеороликів, опублікованих у Інтернеті. Подкасти дозволяють слухачу/глядачу ознайомлюватись з інформацією без відриву від інших справ, донести меседж за допомогою емоцій, невербальної комунікації. Розміщення подкастів на сайті бібліотек також сприяє вирішити проблему незадовільної відвідуваності сайту чи іншого бібліотечного ресурсу адже цікаві подкасти по-особливо привертають увагу

користувачів. Крім того до подкастів можна включити невеликий рекламний блок бібліотечного сервісу, який розміщується на початку і передує основній змістовній частині подкасту.

«Бібліотечний подкаст» – це окремий звуко/відеофайл про бібліотеку, бібліотечний сервіс, який розповсюджується безкоштовно через Інтернет для масового прослуховування/перегляду. Подкасти, об'єднані спільною тематикою можуть утворювати серію ресурсів в Інтернеті, що регулярно оновлюються [3, 9]. У такому випадку бібліотекар, який створює подкасти називається подкастером. Подкасти розміщуються на подкаст-терміналах – сайтах, що підтримують хостинг медіафайлів і певною мірою автоматизують приміщення для записів і підписку на оновлення. Цільовою аудиторією бібліотечних подкастів є користувачі комп'ютерної техніки (персональні ПК, ноутбуки, інші гаджети) [2]. Метою використання подкастів є формування позитивного іміджу бібліотекарів та бібліотек, а також просування бібліотечного сервісу

У 2016 році в межах проекту «Бібліотечна енциклопедія Харківщини» було проведено дослідження «Бібліотечні подкасти Харківщини». За основу було взято перелік запропонований Харківською обласною науковою бібліотекою у [Інформаційному ресурсі «Бібліотеки Харківської області»](#) (бібліотеки області: центральні, міські, селищні, сільські/дитячі), [Харківською обласною бібліотекою для дітей](#) (дитячі бібліотеки області та міста), [Центральною міською бібліотекою ім. В.Г. Белінського](#) (бібліотеки Харкова) та довідник [«Бібліотеки Харкова»](#) (бібліотеки ВНЗ). Загалом було здійснено пошук представництва бібліотек у мережі Інтернет серед більше 890 бібліотек області та міста, переглянуто близько 130 веб-сайтів бібліотек, 38 сторінок у соціальних мережах. Нажаль більшість бібліотек області, у меншій мірі міста, не мають представництва у мережі Інтернеті, не зареєстровані у соціальних мережах і не

створюють інформаційні канали з подкастами. У мережі Інтернет представлено 22 публічні бібліотеки області, 20 публічних бібліотек міста, 30 бібліотеки ВНЗ (мал. 1).

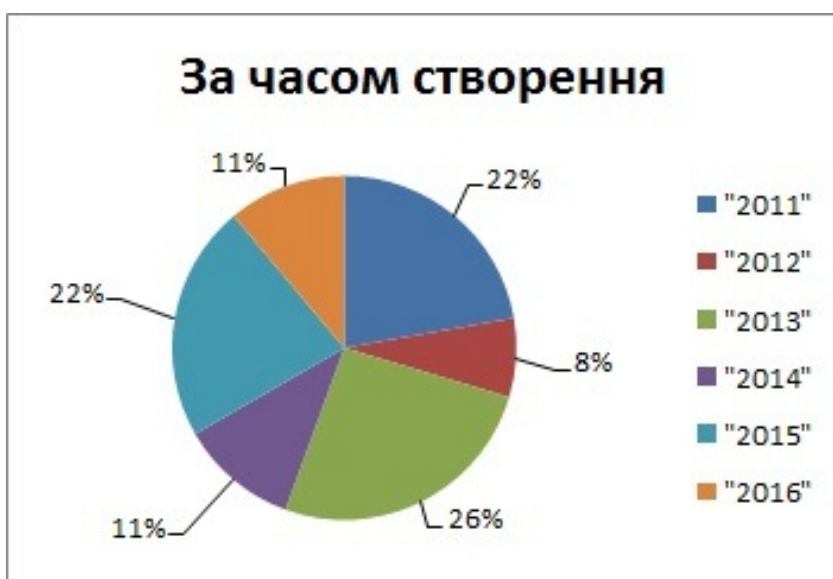
Мал. 1

Методологічною базою дослідження стали моніторинг та аналіз веб-сайтів публічних бібліотек міста, області, бібліотек ВНЗ, пошуковий метод (виявлення на веб-сайтах, сторінках у соціальних мережах, блогах інформаційних ресурсів з опублікованими подкастами), порівняння виявлених каналів, подкастів (зіставлення каналів, подкастів бібліотек і різних видів на предмет схожих і відмінних рис, тенденцій), узагальнення (виявлені риси об'єднуються чи розділяються на основі загальних властивостей, стають базою для висновків).

Сам термін подкастинг (podcasting), результатом якого є подкаст, походить від англійського iPod, популярного mp3-плеера та broadcasting – ширококомовлення. Термін «подкастинг» вперше вжив американець Адам Кларк Каррі. Ідеєю зацікавилася фірма Apple, і незабаром в iTunes була відкрита функція завантаження подкастів через RSS-стрічку. Зараз практично всі iPod передбачають вбудовану можливість відтворення подкастів [3].

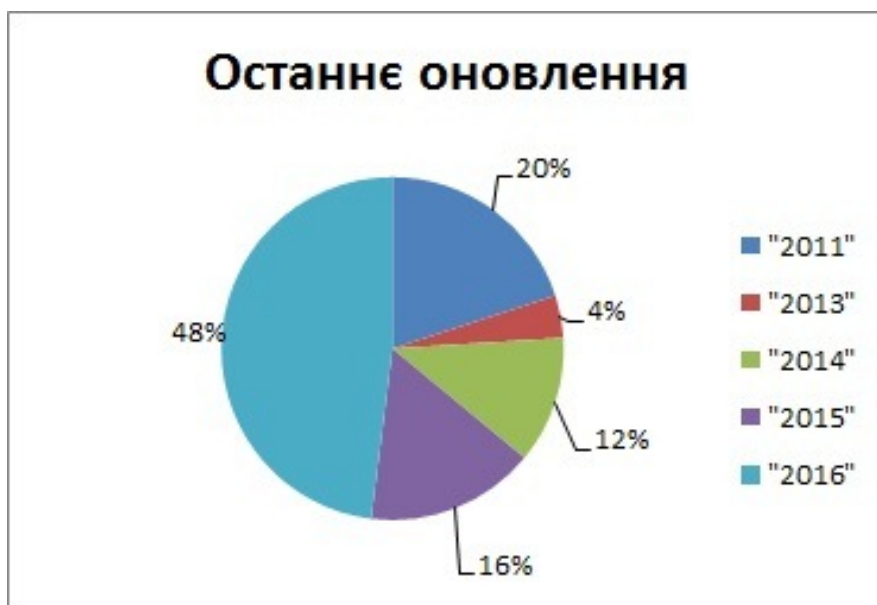
На території СНД подкасти поширилися завдяки активності Василя Стрельникова, який відкрив сайт RussianPodcasting.ru (з часом назва трансформувалася до адреси rprod.ru, з початку 2015 року цей хостинг припинив своє існування). Ще одним поширеним хостингом для опублікування подкастів є аудіожурнал PodFM. Він містить безліч подкастів з різною тематикою, працює стабільно. Інші хостинги: iTunes, Zune Software, Rhythmbox, gPodder, AmaroK, Vanshee, youtube, блоги та соціальні мережі. Набуває популярності українська звукова інтернет-платформа «Канал громадського подкастингу Сprod» [9]. Безпосередньо на Харківщині для опублікування та просування подкастів бібліотеки здебільшого звертаються до хостингу youtube, блогів та соціальних мереж.

Моніторинг представництва бібліотек Харківщини у мережі Інтернет дозволив виявити 29 інформаційних каналів для розміщення подкастів. Інформаційні канал з бібліотечними подкастами на Харківщині почали з'являтися у 2011 році (6 каналів), але найбільше каналів було створено у 2013 році (7 каналів). У 2012, 2014 та 2015 роках спостерігається певна рецесія інтересу до подкастів – створено 2, 3, 6 канали відповідно (мал. 2).

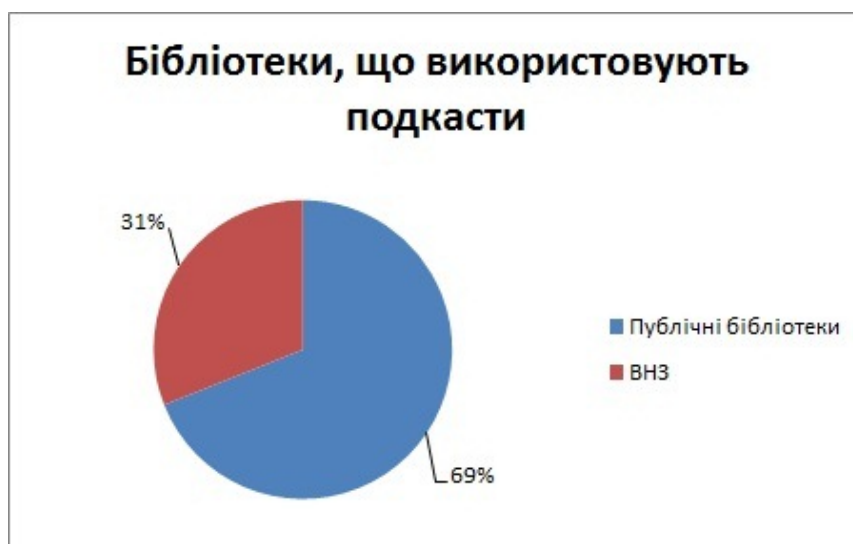
Мал. 2

Так як 2016 рік ще не закінчився, рівень популярності створення бібліотечних інформаційних каналів може зазнати змін. Декотрі канали з часу опублікування перших подкастів не оновлювались, однак більшість регулярно поповнюють новими подкастами (мал. 3).

Мал. 3

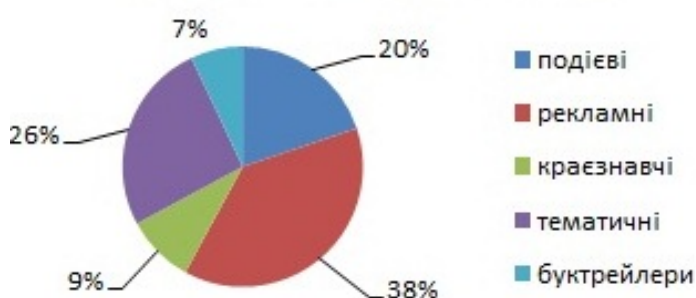
На 2016 рік бібліотеками міста Харкова та області створено і поширено у мережі Інтернет майже 500 подкастів. Бібліотечні подкасти розміщуються на інформаційних каналах зареєстрованих на певну бібліотеку, іноді на окрему персону (співробітник бібліотеки), в окремих випадках – на каналах інших організацій (ЗМІ, осіб зацікавлених у розвитку бібліотечної справи на Харківщині). Більшою популярністю даний вид медіа користується у публічних бібліотек (20 бібліотек), меншою – у бібліотеках ВНЗ (9 бібліотек) (мал. 4). Видовий спектр подкастів представлений тільки відеокастами, іноді з використанням форми подачі матеріалу слайдкаст.

Мал. 4

На території Харківщини не вдалось виявити аудіокасти, скрінкасти. Бібліотеки не використовують також хаукасти, «зворотній зв'язок», подкасти у техніці скрайбінгу та «stop-motion». Можна припустити, що дані види, які мають не менш широкі можливості для формування позитивного іміджу бібліотек, реклами бібліотечного сервісу, набудуть свого поширення пізніше, у час більшої комп'ютеризації бібліотек області та бібліотек-філій міста.

За видами відеокасти

Мал. 5

За змістом бібліотеки Харківщини звертаються здебільшого до наступних видів подкастів: рекламні (190 подкаст), тематичні/виховні (129), події (99), краєзнавчі (46), буктрейлери (35) (мал. 5).

Необхідно зазначити, що у відеокастах, які створюють бібліотеки Харківщини часто поєднуються декілька різних видів. Наприклад, у рекламному подкасті може бути присутнім «зворотній зв'язок» тобто інтерв'ю з читачами, краєзнавчі можуть містити елемент реклами, а події мати виховний зміст.

Деякі подкасти, наприклад буктрейлери супроводжуються звуковими коментарями, що за своєю суттю є окремими аудіокастами, подієві супроводжуються частковою демонстрацією екрану, що надає відеокасту властивостей скрінкасту, або рекламні зображують бібліотечний сервіс з застосуванням техніки скрайбінгу. Техніка «stop-motion», навіть, елементи цієї техніки, у відеокастах бібліотек Харківщини не зустрічається.

Приводів для створення бібліотечного подкасту багато. Бібліотеки Харківщини створюють подкасти за результатами заходів (наприклад, відкриття Інтернет-центру в Лозівській юнацькій бібліотеці), виховні, або тематичні, присвячені певній тематиці (подкаст про динозаврів від Центральної бібліотеки ім. І. С. Тургенєва ЦБС Слобідського району м. Харкова), краєзнавчого характеру (присвячені Т.Г. Шевченку від Дергачівської центральної районної бібліотеки). Найбільший пласт відеокастів належить рекламним. Адже саме цей вид у найбільшій мірі сприяє формуванню позитивному іміджу бібліотек, бібліотекарів, бібліотечного сервісу. Серед них – виступи бібліотекарів на телебаченні, інформація про бібліотеку, бібліотечний сервіс, анонси заходів та ін.

Публічні бібліотеки Харкова та Харківської області, бібліотеки ВНЗ міста активно використовують засоби подкастингу для створення позитивного іміджу бібліотек, реклами бібліотечного сервісу. Проведене у межах проекту «Бібліотечна енциклопедія Харківщини» дослідження «Бібліотечні подкасти Харківщини» виявило тенденцію на зростання інтересу бібліотек до даного виду медіа-реклами – у 2011 році було створено тільки 6 каналів, на 2016 рік їх кількість наблизилась до 30. Бібліотекарі намагаються донести до користувачів необхідні меседжі різноманітними видами подкастів. Здебільшого це подієві, рекламні, краєзнавчі, тематичні/виховні та буктрейлери. Інші види використовуються тільки фрагментарно, або наразі не опановані. Виявлена

тенденція переконує у тому, що навіть в умовах слабкої комп'ютеризації (велика кількість бібліотек області немає комп'ютерів), у бібліотеках Харківщини успішно використовуюється новий вид медіа подкастинг.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бобрин А. Что такое подкаст (podcast)? Какие бывают типы и как создать подкаст? / Александр Бобрин // Блог Александра Бобринна. SEO, блоггинг, инфобизнес и заработок в интернете. – Режим доступа: <http://bit.ly/2cjT5QV> (дата обращения 02.09.2016).

2. Буров Д. Подкастинг и сервис правильных подкастов / Даниил Буров // Hostinfo : справоч. информ. и практ. советы. – Режим доступа: <http://bit.ly/2c9eoTc> (дата обращения 02.09.2016).

3. Википедия. Свободная энциклопедия. – Режим доступа : <http://bit.ly/2cjSxKO> (дата обращения 02.09.2016).

4. Дмитровський О. Еволюція сучасних ЗМІ: подкаст як найсучасніший аналог телерадіопрограм / О. Дмитровський // Українська періодика : історія і сучасність : доп. та повідомл. одинадцятої Всеукр. наук.-теорет. конф., Львів, 29 – 30 листоп. 2013 р. / Нац. акад. наук України, Львів. наук. б-ка ім. В. Стефаника, Н.-д. ін-т пресознавства ; за ред. М. М. Романюка. – Львів : ЛННБ України, 2013. – С. 356–361.

5. Миронов М. Подкаст – что это такое? Информация о видах и создании подкастов / М. Миронов // Вебмастер Максим. – <http://bit.ly/2cv0Jcv> (дата обращения 02.09.2016).

6. Мистер Макинтош. Stop Motion видео своими руками на Mac / Мистер Макинтош // Сайт Prostomac. – Режим доступа: <http://bit.ly/2bINuC5> (дата обращения 02.09.2016).

7. Сорока Т. В. Скрайбінг як сучасна форма візуалізації навчального матеріалу / Т. В. Сорока // Видавнича група «Основа» : сайт. – Режим доступу: <http://bit.ly/2c5UE4u> (дата звернення 02.09.2016)

8. Тищенко А. А. Подкастинг как интерактивный способ презентации библиотек / А.А. Тищенко. – LAP Lambert Academic Publishing, 2015.– 64 с. Режим доступу: <http://bit.ly/2bIOaHB> (дата звернення 02.09.2016).

9. Що таке подкастинг? // Сpod. со Канал громадського подкастингу : українська звукова інтернет-платформа. – Режим доступу: <http://bit.ly/2bIOaHB> (дата звернення 02.09.2016).